

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

บทนี้ผู้วิจัยจะกล่าวถึงผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย ตามลำดับ

สรุปผล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์ 3 ประการคือรวบรวมและแยกประเภท คำไวยากรณ์ที่กลายมาจากคำนามเรียกอวัยวะและส่วนของพืช วิเคราะห์ปัจจัยที่ทำให้ คำนามเรียกอวัยวะและส่วนของพืชกลายเป็นคำไวยากรณ์ วิเคราะห์กระบวนการที่ ทำให้คำนามเรียกอวัยวะและส่วนของพืชกลายเป็นคำไวยากรณ์ โดยมีสมมติฐานว่า คำนามเรียกอวัยวะและส่วนของพืชกลายเป็นคำไวยากรณ์ได้ 4 ประเภทคือ คำลักษณนาม คำเชื่อมอนุภาค คำสรรพนาม และ คำอุทาน การกลายเป็นคำไวยากรณ์ประเภทต่าง ๆ ของคำนามเรียกอวัยวะและส่วนของพืชเกิดจากปัจจัยทางทางความหมายของคำนามซึ่ง ได้แก่ความหมายแสดงปริมาณ ความหมายบ่งจำนวนเจาะจง ความหมายบอกทั้งสิ่ง และความหมายบอกบริเวณ ปัจจัยทางวากยสัมพันธ์ และปัจจัยอุปลักษณ สำหรับ กระบวนการกลายเป็นคำไวยากรณ์ประกอบด้วยกระบวนการสูญคุณสมบัติของหมวด กระบวนการทำให้มีความหมายทั่วไป กระบวนการเจาะจงเลือกและกระบวนการอุปลักษณ

ผลของการศึกษาบรรลุตตามวัตถุประสงค์ 3 ข้อดังนี้

1. ผู้วิจัยพบคำเรียกอวัยวะที่ปรากฏในข้อมูล 41 คำ และพบคำเรียก ส่วนของพืชที่ปรากฏในข้อมูล 23 คำ คำเรียกอวัยวะที่กลายเป็นคำเวยากรณีย์ 11 คำ ส่วนคำเรียกส่วนของพืชที่กลายเป็นคำเวยากรณีย์ 17 คำ คำเรียกอวัยวะและ ส่วนของพืชทั้ง 28 คำปรากฏเป็นคำนาม และปรากฏเป็นคำเวยากรณีย์ได้ 4 ประเภทคือ คำลักษณนาม คำเชื่อมอนุพากย์ คำสรรพนาม และคำบุพบท คำเรียกอวัยวะและ ส่วนของพืชปรากฏเป็นคำลักษณนามมากกว่าคำเวยากรณีย์ประเภทอื่น ๆ คือคำเรียก อวัยวะและส่วนของพืชทั้ง 28 คำ ปรากฏเป็นคำลักษณนาม 27 คำ ในขณะที่มีคำเรียก อวัยวะและส่วนของพืช 5 คำที่ปรากฏเป็นคำเชื่อมอนุพากย์ มีคำเรียกอวัยวะ 4 คำที่ ปรากฏเป็นคำสรรพนาม มีคำเรียกอวัยวะ 3 คำที่ปรากฏเป็นคำบุพบท ดังนี้

1.1 คำลักษณนาม

คำเรียกอวัยวะที่ปรากฏเป็นคำลักษณนาม

ได้แก่คำว่า นิ้ว ดิน หัว ตา หน้า ข้าง หลัง คน ตัว ขา
คำเรียกส่วนของพืชที่ปรากฏเป็นคำลักษณนามได้แก่คำว่า
ต้น รุก เครือ ลำ ดอก วน หน่อ ยอด บลี่ หลี่ กิ่ง ผัก
เมล็ด รวง หน่วย ก้าน กาม

1.2 คำเชื่อมอนุพากย์

คำเรียกอวัยวะที่ปรากฏเป็นคำเชื่อมอนุพากย์ได้แก่คำว่า
คน ตัว หลัง

คำเรียกส่วนของพืชที่ปรากฏเป็นคำเชื่อมอนุพากย์ได้แก่
คำว่า ต้น รุก

1.3 คำสรรพนาม

คำเรียกอวัยวะที่ปรากฏเป็นคำสรรพนามได้แก่คำว่า
คน ตัว ขา คิง

1.4 คำบุพบท

คำเรียกอวัยวะที่ปรากฏเป็นคำบุพบทได้แก่คำว่า หน้า ข้าง หลัง

2. บัณฑิตที่ทาบทานนามเรียกอวัยวะและส่วนของพืชกลายเป็น
 คำลักษณนาม คำเชื่อมอนุภาค คำสรรพนาม และคำคุณศัพท์ 3 บัณฑิตคือ
 บัณฑิตทางความหมาย บัณฑิตทางวากยสัมพันธ์ และบัณฑิตอุปลักษณ บัณฑิตทางความ
 หมายเป็นบัณฑิตเกี่ยวกับความหมายแสดงปริมาณ ความหมายที่บ่งจำนวนเจาะจง
 ความหมายบอกที่ตั้ง ความหมายบอกจำนวน "2" และความหมายบอกบริเวณ
 ที่มีอยู่ในคำนาม ดังแสดงในตารางที่ 9

สถาบันวิทยบริการ
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๑ ความเหมาะสมของปัจจัยที่ทำให้คำนวณเว็กรอโวะและส่วนของพืชกลายเป็นค่าไวชากรณ

ค่าเว็กรอโวะและ ส่วนของพืช	ความเหมาะสม แสดงเป็นภาพ	ความเหมาะสม จำนวนแถว "1"	ความเหมาะสม นอกโพรง	ความเหมาะสม จำนวน "2"	ความเหมาะสม นอกโพรง	วาก- อณิพันธ์	อุปถัมภ์
1. นัว	/						
2. สีน	/						
3. หัว	/						
4. ตา	/						
5. หน้า	/				/		/
6. งาม	/				/		/
7. หอ้ง	/	/			/		/
8. คน	/	/	/				
9. หัว	/	/	/			/	
10. ขา	/			/			
11. คิง			/				
12. สีน	/	/					
13. อุก	/	/					/
14. เหวือ	/						
15. หน้า	/						/
16. คอก	/						
17. ใบ	/						/
18. หน้า	/						
19. ขอก	/						/
20. ปณี	/						
21. หอ้ง	/						
22. กิ่ง	/						
23. สีก	/						
24. เม็ด	/						
25. ขา	/						
26. หน้า	/						/
27. สีน	/						
28. กาบ	/						

หมายเหตุ เครื่องหมาย / แสดงปัจจัยที่ทำให้คำนวณเว็กรอโวะและส่วนของพืชกลายเป็นค่าไวชากรณ

จากตาราง คำนามเรียกอวัยวะและส่วนของพืชที่กลายเป็นคำลักษณนาม เป็นคำนามที่มีความหมายแสดงปริมาณอย่างตัวคำนาม มีคำเรียกอวัยวะบางคำเช่น คำว่า หลัง ซึ่งมีปัจจัยที่กำกับคำว่า หลัง กลายเป็นคำลักษณนาม 2 ปัจจัย คือปัจจัย อุปลักษณะและปัจจัยเกี่ยวกับความหมายแสดงปริมาณ ปัจจัยอุปลักษณะเป็นปัจจัยเกี่ยวกับการมองเห็นความคล้ายคลึงของสิ่งสองสิ่งและช่วยทำให้เกิดการเปรียบเทียบสิ่งสองสิ่งเช่น เปรียบส่วนที่เป็นเครื่องมุง (หรือ หลัง) ของศาลากับหลังของคน คำว่า หลัง จึงถูกขยายความหมายออกไปจากหลังของคนเป็นหลังของศาลาและหมายรวมถึงศาลา ทั้งหลัง นอกจากนี้คำว่า หลัง (ทั้งหลังของคนและหลังของศาลา) ยังมีความหมายแสดงปริมาณ "1" คำว่า หลัง จึงมีแนวโน้มที่จะกลายเป็นคำลักษณนาม ปัจจัย อุปลักษณะยังเกี่ยวข้องกับการกลายจากคำนามเรียกส่วนของพืชเป็นคำลักษณนามด้วย กล่าวคือ ปัจจัยอุปลักษณะมีส่วนช่วยทำให้เกิดการเปรียบเทียบที่นำมาซึ่งพืชที่มีรูปร่างคล้ายกับ ส่วนของพืชเช่น เปรียบประตูกับใบไม้ (ดูหน้า 108) จึงกำกับคำว่า ใบ ถูกขยาย ขอบเขตออกไปให้สามารถใช้กับคำนามซึ่งนำมาซึ่งพืชแต่เป็นสิ่งของได้

อนึ่งผู้วิจัยพบด้วยว่าปัจจัยทางวากยสัมพันธ์ก็เป็นปัจจัยหนึ่งที่กำกับคำนาม เรียกอวัยวะบางคำกลายเป็นคำลักษณนาม ตัวอย่างคำว่า ตัว ที่ปรากฏใน "คู่ตัวสัตว์" คำว่า ตัว ปรากฏหน้าคำนามอีกคำหนึ่งคือ "สัตว์" ซึ่งเป็นผู้เป็นเจ้าของ "ตัว" การที่คำว่า ตัว ปรากฏร่วมกับคำแสดงปริมาณและมีตำแหน่งอยู่หลังคำแสดงปริมาณแบบ คำลักษณนามกำกับคำว่า ตัว เริ่มมีความหมายบอก "หน่วย" ซึ่งช่วยอำนวยความสะดวก ปริมาณและเมื่อคำว่า สัตว์ ถูกละไป คำว่า ตัว จึงกลายเป็นคำลักษณนาม

ปัจจัยที่กำกับคำนามเรียกอวัยวะและส่วนของพืชกลายเป็นคำเชื่อมอนุภาค เป็นปัจจัยที่เกี่ยวกับความหมายบ่งจำนวนเจาะจง คำนามเรียกอวัยวะและส่วนของพืชที่มีความหมายบ่งจำนวนที่แน่นอนคือจำนวน "1" เช่นคำว่า ตน ดัน ถูกนำมาใช้ในการจำกัดขอบเขตของคำนามเพื่อที่ผู้ฟังเข้าใจว่าผู้พูดหมายถึงสมาชิกใดในกลุ่ม อย่างไรก็ตามมีคำเรียกอวัยวะบางคำเช่นคำว่า หลัง มีปัจจัยที่กำกับเป็นคำเชื่อมอนุภาค 2 ปัจจัยคือปัจจัยอุปลักษณะและปัจจัยเกี่ยวกับความหมายบ่งจำนวนเจาะจง

ปัจจัยที่ทาห้คำนามเรียกอวัยวะกลายเป็นคำสรรพนามเป็นปัจจัยเกี่ยวกับความหมายซึ่งมี 2 ลักษณะคือ ปัจจัยความหมายที่บ่งจำนวนเจาะจง "2" เป็นปัจจัยที่ทาห้คำนามเรียกอวัยวะ "๓" กลายเป็นคำสรรพนามบอกบุรุษที่ 3 ทวิพจน์ ปัจจัยทางความหมายอีกลักษณะหนึ่งคือ ความหมายบอกทั้งสิ่งานลักษณะที่เป็นหนึ่งเดียว ปัจจัยดังกล่าวนี้ช่วยห้คำนามเรียกอวัยวะซึ่งได้แก่ ตน และ ตัว ถูกนำมาใช้เป็นคำสรรพนามอย่างถึงคนได้

ปัจจัยที่ทาห้คำนามเรียกอวัยวะกลายเป็นคำบุพบทมี 3 ปัจจัยซึ่งได้แก่ ปัจจัยทางความหมายบอกบริเวณที่มีอยู่านคำนาม ปัจจัยอุปลักษณ์ซึ่งมีส่วนช่วยห้คำนามเรียกอวัยวะกลายเป็นคำบุพบทกล่าวคือช่วยห้เกิดการเปรียบเทียบที่สิ่งมีส่วนต่าง ๆ แบบคน ซึ่งมีผลทาห้ความหมายของคำเรียกอวัยวะเลื่อนจากความหมายที่เป็นรูปธรรมเป็นความหมายที่เป็นนามธรรม ส่วนปัจจัยทางวากยสัมพันธ์ที่อาจมีส่วนทาห้คำเรียกอวัยวะกลายเป็นคำบุพบทได้เช่นกันกล่าวคือ การที่คำเรียกอวัยวะปรากฏร่วมกับคำนามอีกคำหนึ่งานบริบททางภาษาบางบริบทเช่น เขายินหน้าบ้าน คำว่า หน้า านที่นี้ปรากฏร่วมกับคำนามอีกคำหนึ่งคือคำว่า บ้าน คำว่า หน้า านบริบทนี้ดูเหมือนว่าเป็นทั้งคำนามและคำบุพบท คำว่า หน้า ที่เป็นคำนามปรากฏร่วมกับคำนามอีกคำหนึ่งได้โดยคำนามตัวหลัง (คือคำว่า บ้าน) ทาหน้าที่ยบายคำนาม "หน้า" ซึ่งคำว่า หน้า จะหมายถึง หน้าของบ้าน แต่ถ้หากคำว่า หน้า เป็นคำบุพบท คำว่า หน้า จะมีความหมายบอก "บริเวณข้างหน้า" ไม้ใช่ "หน้าของบ้าน" ที่เป็นสิ่งที่ดำรงอยู่ (entity) นักภาษาศาสตร์บางท่านเรียกคำนามที่ปรากฏานบริบทเช่นนี้ว่าเป็นคำนามช่วย แสดงความสัมพันธ์ด้านสถานที่ (noun auxiliary) (ดูหน้า 86)

ปัจจัยที่ทาห้คำนามเรียกอวัยวะและส่วนของพืชกลายเป็นคำลักษณนาม คำเชื่อมอนุพากย์ และคำสรรพนาม ดูเหมือนว่าจะคล้ายกันคือเป็นปัจจัยที่เกี่ยวกับความหมายแสดงปริมาณหรือจำนวนเจาะจง ส่วนปัจจัยที่ทาห้คำนามเรียกอวัยวะกลายเป็นคำบุพบทมาได้เกี่ยวข้องกับความหมายแสดงปริมาณหรือจำนวนเจาะจงเลย

แต่เป็นปัจจัยความหมายนอกบริเวณและปัจจัยอุปลักษณะ คำนามเรียกอวัยวะที่มีความหมายนอกบริเวณนี้แนวโน้มจะกลายเป็นคำคุณศัพท์ ในขณะที่คำนามเรียกอวัยวะที่ไม่มีความหมายนอกบริเวณหรือคำเรียกส่วนของพืชจะไม่เป็นคำคุณศัพท์

โดยสรุปปัจจัยที่ทำให้คำนามเรียกอวัยวะและส่วนของพืชกลายเป็นคำวิยากรณ์ได้แก่ปัจจัยทางความหมายซึ่งได้แก่ ความหมายแสดงปริมาณซึ่งเป็นปัจจัยที่ทำให้คำนามเรียกอวัยวะและส่วนของพืชกลายเป็นคำลักษณนาม ความหมายบ่งจำนวนเจาะจงซึ่งเป็นปัจจัยที่ทำให้คำนามเรียกอวัยวะและส่วนของพืชกลายเป็นคำเชื่อมอนุภาค ความหมายบอกทั้งสิ่งซึ่งเป็นปัจจัยที่ทำให้คำนามเรียกอวัยวะกลายเป็นคำสรรพนาม และความหมายนอกบริเวณซึ่งเป็นปัจจัยที่ทำให้คำนามเรียกอวัยวะกลายเป็นคำคุณศัพท์ นอกจากนี้ปัจจัยทางวากยสัมพันธ์ และปัจจัยอุปลักษณะมีส่วนช่วยให้คำนามเรียกอวัยวะและส่วนของพืชกลายเป็นคำวิยากรณ์ด้วย

3. กระบวนการที่ทำให้คำนามเรียกอวัยวะและส่วนของพืชกลายเป็นคำวิยากรณ์ซึ่งได้แก่ ลักษณนาม คำเชื่อมอนุภาค คำสรรพนาม และคำคุณศัพท์นั้นมีกระบวนการต่าง ๆ ได้แก่ กระบวนการสุกคุณสมบัติของหมวด กระบวนการทำให้มีความหมายทั่วไป กระบวนการอุปลักษณะ และกระบวนการเจาะจงเลือกตั้งแสดงงานตารางที่ 7

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 7 ตารางแสดงกระบวนการที่ทำให้คำามเรือทอใยและส่วนของพืชกลายเป็นคำใยธรรมชาติ

คำเรือทอใยและ ส่วนของพืช	กระบวนการดูด คุณสมบัติของเหลว	กระบวนการทำให้ มีความเหมาะสมทั่วไป	กระบวนการ เจาะรูเยื่อ	กระบวนการ ดัดรูป
1. ฝ้าย	/	/		
2. ลิน	/	/		
3. ฝ้าย	/	/		
4. ตา	/	/		
5. หน้ำ	/	/		/
6. ฝ้าย	/	/		/
7. ฝ้าย	/	/		/
8. ตม	/	/	/	
9. ฝ้าย	/	/	/	
10. จา	/	/		
11. ฝ้าย	/	/		
12. ฝ้าย	/	/		
13. ฝ้าย	/	/		/
14. ฝ้าย	/	/		
15. ฝ้าย	/	/		/
16. ฝ้าย	/	/		
17. ฝ้าย	/	/		/
18. ฝ้าย	/	/		
19. ฝ้าย	/	/		/
20. ฝ้าย	/	/		
21. ฝ้าย	/	/		
22. ฝ้าย	/	/		
23. ฝ้าย	/	/		
24. ฝ้าย	/	/		
25. ฝ้าย	/	/		
26. ฝ้าย	/	/		/
27. ฝ้าย	/	/		
28. ฝ้าย	/	/		

หมายเหตุ เครื่องหมาย / แสดง กระบวนการที่เกิดขึ้นในการผลิตจากคำามเรือทอใยและส่วนของพืชเป็นคำใยธรรมชาติ

จากตาราง กระบวนการที่ทำให้คำนามเรียกอวัยวะกลายเป็นคำลักษณนาม ประกอบด้วยกระบวนการสูญคุณสมบัติของหมวด กระบวนการทำให้มีความหมายทั่วไป และกระบวนการเจาะจงเลือก กระบวนการสูญคุณสมบัติของหมวดเป็นกระบวนการ ทำให้คำเรียกอวัยวะและส่วนของพืชที่เป็นคำนามสูญคุณสมบัติที่เป็นลักษณะบังคับของ หมวดคำนามไป คือไม่มีความหมายประจำคำหมายถึงสิ่งที่ดำรงอยู่ และไม่ใช่นามหลักของนามวลี คำนามเรียกอวัยวะและส่วนของพืชที่กลายเป็นคำลักษณนามปรากฏ ร่วมกับคำนามแสดงปริมาณและมีตำแหน่งอยู่หลังคำนามแสดงปริมาณ กระบวนการทำให้ ความหมายทั่วไปเป็นกระบวนการทำให้บรรดลักษณะเจาะจงของคำนามหายไป และ บรรดลักษณะที่เหลืออยู่ถูกทำให้เป็นนามธรรมมากขึ้นคือมีความหมายบอก "หน่วย" ซึ่งใช้ ช่วยในการแสดงปริมาณ

คำนามเรียกอวัยวะและส่วนของพืชที่กลายเป็นคำลักษณนามอาจผ่าน กระบวนการทำให้เป็นคำลักษณนามไม่เท่ากัน กล่าวคือคำเรียกอวัยวะบางคำอาจ ต้องผ่านกระบวนการ 3 กระบวนการ เช่น คำว่า หลัง ที่กลายเป็นคำลักษณนามต้อง ผ่านกระบวนการอุปลักษณะคือการเปรียบเทียบอวัยวะของคนกับส่วนที่เป็น เครื่องมุงของสิ่ง กระบวนการสูญคุณสมบัติของหมวด กระบวนการทำให้มีความหมายทั่วไปซึ่งทำให้ บรรดลักษณะเจาะจงของคำว่า หลัง หายไป และบรรดลักษณะที่เหลืออยู่ถูกทำให้เป็น นามธรรม หรือคำว่า ต้น และ ตัว ซึ่งผ่านกระบวนการ 3 กระบวนการซึ่งได้แก่ กระบวนการสูญคุณสมบัติของหมวด และ กระบวนการทำให้มีความหมายทั่วไป และ กระบวนการเจาะจงเลือกซึ่งเป็นกระบวนการเลือกคำที่มีลักษณะทั่วไปมาทำเป็น คำลักษณนาม ในคำเรียกอวัยวะที่มีความหมายคล้ายกันได้แก่คำว่า ต้น ตัว และ หิง คำว่า ต้น ตัว เป็นคำที่มีลักษณะทั่วไปมากกว่าคำว่า หิง ซึ่งมีความหมายเกี่ยวข้องกับ ความรู้สึก คำว่า หิง มักปรากฏกับคำกริยาที่เกี่ยวกับความรู้สึก คำว่า ต้น ตัว ไม้ มีความหมายเกี่ยวข้องกับความรู้สึก ดังนั้นคำว่า ต้น ตัว จึงถูกเลือกมาทำเป็นคำลักษณนาม

กระบวนการที่ทักหัดคำนามเรียกอวัยวะและส่วนของพืชกลายเป็นคำ
 เชื่อมอนุพยางค์ประกอบด้วยกระบวนการสูญคุณสมบัตินี้ของหมวด และกระบวนการ
 ทักหัดที่มีความหมายทั่วไป กระบวนการสูญคุณสมบัตินี้ของหมวดเป็นกระบวนการทำ
 ทักหัดคำนามเรียกอวัยวะและส่วนของพืชสูญคุณสมบัตินี้ของหมวดคำนามคือไม่มีความ
 หมายประจำคำหมายถึงสิ่งที่ดำรงอยู่ และไม่ปรากฏเป็นหน่วยหลักของนามวลี
 คำเรียกอวัยวะและส่วนของพืชที่กลายเป็นคำเชื่อมอนุพยางค์ปรากฏร่วมกับคำ
 นามและมีตำแหน่งอยู่หลังคำนาม คำเชื่อมอนุพยางค์นี้จะปรากฏหน้าอนุพยางค์
 กระบวนการที่ทักหัดที่มีความหมายทั่วไปเป็นกระบวนการที่ทักหัดหรือรรดลักษณะเจาะจง
 ของคำนามหายไปและรรดลักษณะที่เหลืออยู่ถูกทักหัดเป็นนามธรรมมากขึ้น
 อย่างไรก็ตามคำนามเรียกอวัยวะเช่นคำว่า หลัง ที่กลายเป็นคำเชื่อมอนุพยางค์
 อาจต้องผ่านกระบวนการ 3 กระบวนการคือ กระบวนการอุปลักษณะ กระบวนการ
 สูญคุณสมบัตินี้ของหมวด และกระบวนการที่ทักหัดที่มีความหมายทั่วไป

กระบวนการที่ทักหัดคำนามเรียกอวัยวะกลายเป็นคำสรรพนามมี 2 กระบวนการ
 ได้แก่ กระบวนการสูญคุณสมบัตินี้ของหมวด และ กระบวนการที่ทักหัดที่มีความหมายทั่วไป
 กระบวนการสูญคุณสมบัตินี้ของหมวดจะทักหัดคำนามเรียกอวัยวะที่กลายเป็นคำสรรพนาม
 สูญคุณสมบัตินี้ที่เป็นลักษณะบังคับของหมวดคำนามไปกล่าวคือ ไม่ได้หมายถึงสิ่งที่ดำรงอยู่
 อีกต่อไป และไม่สามารถปรากฏร่วมกับคำคุณศัพท์ได้ ส่วนกระบวนการที่ทักหัดที่มีความ
 หมายทั่วไปเป็นกระบวนการที่ทักหัดหรือรรดลักษณะเจาะจงของคำนามซึ่งหมายถึงสิ่งที่ดำรงอยู่
 หายไป วรรดลักษณะบางวรรดลักษณะที่เหลืออยู่เช่น [จำนวน] ถูกทักหัดที่มีความหมายบอกพจน์

กระบวนการที่ทักหัดคำนามเรียกอวัยวะกลายเป็นคำบุพบทมี 3 กระบวนการ
 ซึ่งได้แก่กระบวนการอุปลักษณะ กระบวนการสูญคุณสมบัตินี้ของหมวด และกระบวนการที่ทักหัด
 มีความหมายทั่วไป กระบวนการอุปลักษณะเป็นกระบวนการเปรียบเทียบสิ่งสองสิ่ง โดยเริ่ม
 จากการเปรียบเทียบส่วนหน้าของสิ่งกับหน้าของคน การเปรียบเทียบดังกล่าวทักหัดความหมาย
 ของคำว่า หน้า ขยายออกไปจาก "หน้า" ที่หมายถึงอวัยวะของคนเป็น "หน้า" ที่
 หมายถึงส่วนของสิ่ง จากนั้นจึงเปรียบเทียบที่เป็นนามธรรมคือ บริเวณ "ข้างหน้า" กับ

สิ่งที่เป็นรูปธรรมคือส่วนหน้าของสิ่ง คำว่า หน้า จึงขยายความหมายออกไปอีกจากเดิมที่หมายถึง หน้าของคน เป็น หน้าของสิ่ง และจาก หน้าของสิ่ง ขยายออกเป็นบริเวณข้างหน้า และกลายเป็นคำคุณศัพท์ ส่วนกระบวนการสุญจนสมบัติของหมวดเป็นกระบวนการที่คำที่คำนามเรียกอวัยวะที่กลายเป็นคำคุณศัพท์สุญจนสมบัติของหมวดคำกริยาไปคือไม่มีความหมายประจำคำหมายถึงสิ่งที่คำกริยาอยู่ และไม่ใช่นักหน่วยหลักของนามวลี คำกริยาเรียกอวัยวะที่กลายเป็นคำคุณศัพท์ปรากฏร่วมกับคำนามและมีตำแหน่งอยู่หน้าคำนาม สำหรับกระบวนการที่คำที่มีความหมายทั่วไปเป็นกระบวนการที่คำหรือวลีที่เจาะจงของคำนามซึ่งเป็นอรรถลักษณะของสิ่งที่คำกริยาอยู่หายไป อรรถลักษณะที่เหลือถูกขยายออกไปที่มีความหมายบอกริเวณ

กระบวนการที่เกิดขึ้นในการกลายจากคำนามเรียกอวัยวะและส่วนของพืชเป็นคำวิยากรณณ์ทุกประเภทคือกระบวนการสุญจนสมบัติของหมวดซึ่งมีผลที่คำที่คำนามเรียกอวัยวะและส่วนของพืชลดความเป็นนาม และกระบวนการที่คำที่มีความหมายทั่วไปมีผลที่คำที่คำนามเรียกอวัยวะและส่วนของพืชไม่มีความหมายที่หมายถึงสิ่งที่คำกริยาอยู่ต่อไป แต่มีความหมายเป็นนามธรรมคือ เป็น "หน่วย" ที่ช่วยขบวนการแสดงปริมาณที่ชัดเจน หรือ มีความหมายบอกการเจาะจงคำนามซึ่งเป็นสมาชิกหนึ่งในกลุ่ม หรือ มีความหมายบอกพจน์ หรือ มีความหมายบอกริเวณ

กระบวนการที่เกิดขึ้นในการกลายจากคำนามเรียกอวัยวะและส่วนของพืชเป็นคำวิยากรณณ์บางประเภทได้แก่ กระบวนการเจาะจงเลือกซึ่งเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นในการกลายจากคำนามเรียกอวัยวะเป็นคำลักษณนาม ส่วนกระบวนการอุปลักษณณ์เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นในการกลายจากคำนามเรียกอวัยวะเป็นคำคุณศัพท์ และเป็นกระบวนการที่เกิดนาคำเรียกอวัยวะบางคำเช่นคำว่า หลัง ที่กลายเป็นคำลักษณนามและคำเชื่อมอนุพจน์ หรือ เกิดขึ้นนาคำเรียกส่วนของพืชบางคำเช่นคำว่า ราก ที่กลายเป็นคำลักษณนาม

ผลจากการศึกษานี้ยังชี้แนะทางใหม่ในการศึกษาเรื่องไวยากรณ์ของภาษาไทยต้นกล้าคือ เสนอการจำแนกหมวดคำตามแนวทฤษฎีต้นแบบ (Prototype) ซึ่งเป็นการจำแนกคำโดยพิจารณาคุณสมบัติที่คำมีอยู่ การจำแนกคำตามแนวดังกล่าว แสดงให้เห็นว่าหมวดคำมีลักษณะต่อเนื่อง ไม่ได้แยกจากกันอย่างเด็ดขาด ดังแผนภูมิ

แผนภูมินี้แสดงให้เห็นลักษณะต่อเนื่องของหมวดคำนามกับหมวดคำลักษณนาม บริเวณที่ถูกรูบขึ้นแสดงให้เห็นลักษณะต่อเนื่องกันระหว่างหมวดคำนามกับหมวดคำลักษณนาม คุณสมบัติที่แสดงลักษณะต่อเนื่องของคำทั้งสองหมวดคือ คุณสมบัติ [การปรากฏร่วมกับคำแสดงปริมาณ] ซึ่งเป็นคุณสมบัติหนึ่งของหมวดคำนาม คำนามปรากฏร่วมกับคำแสดงปริมาณได้และมีตำแหน่งอยู่หน้าคำแสดงปริมาณ ส่วนคำลักษณนามปรากฏร่วมกับคำแสดงปริมาณได้เช่นเดียวกันแต่มีตำแหน่งอยู่หลังคำแสดงปริมาณ

ผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่าการเปลี่ยนแปลงของภาษาด้านไวยากรณ์เป็นแบบค่อยเป็นค่อยไป จากตารางที่ 3 (หน้า 99) พบคำเรียกอวัยวะที่เป็นทั้งคำนามและคำลักษณนามเช่นคำว่า ตัว ใน "ชุดัวลัดัด" ที่กลายอย่างช้า ๆ จากคำนาม "ตัว" ซึ่งหมายถึง ร่างกาย มาเป็นคำนาม "ตัว" ซึ่งมีความหมายเป็น "หน่วย" เพิ่มขึ้น และกลายเป็นคำลักษณนาม "ตัว"

นอกจากนี้การกลายจากคำนามเรียกอวัยวะและส่วนของพืชเป็นคำลักษณนามยังเป็นไปตามลักษณะที่ต่อเนื่องกล่าวคือ คำนามเรียกอวัยวะและส่วนของพืชจะค่อย ๆ กลายจากคำนามแท้เป็นคำนามไม่แท้ คำนามแท้ปรากฏเป็นหน่วยหลักของนามวลี ในขณะที่คำนามไม่แท้ไม่ปรากฏเป็นหน่วยหลักของนามวลี แต่ก็ยังมีคุณสมบัติของคำนามอยู่ เช่นปรากฏร่วมกับคำคุณศัพท์ได้และมีตำแหน่งอยู่หน้าคำคุณศัพท์ ตัวอย่าง

"ช้างตัวใหญ่" คำว่า ตัว ไม่ได้ปรากฏเป็นหน่วยหลักของนามวลี แต่ก็ยังมีคุณสมบัติของคำนามอยู่คือปรากฏร่วมกับคำคุณศัพท์ได้และมีตำแหน่งอยู่หน้าคำคุณศัพท์ คำว่า ตัว ในที่นี้เป็นคำนามไม่แท้ และกำลังเลื่อนออกจากการเป็นสมาชิกของหมวดคำนาม และเมื่อคำว่า ตัว ปรากฏหน้าคำนามสคงปริมาณ "1" ตัวอย่างเช่น "ช้างตัว 1" คำว่า ตัว เริ่มได้รับความหมายเป็น "หน่วย" เพิ่มขึ้น และอาจพัฒนาไปเป็นคำลักษณนาม ผู้วิจัยพบว่าคำเรียกอวัยวะและส่วนของพืชที่เป็นคำนามไม่แท้ที่มีความถี่สูง ตัวอย่างคำว่า ต้น ปรากฏเป็นคำนามแท้ 342 ครั้งคิดเป็น 20.21% ปรากฏเป็นคำนามไม่แท้ 1350 ครั้งคิดเป็น 79.79% หรือคำว่า ต้น ปรากฏเป็นคำนามแท้ 62 ครั้งคิดเป็น 31.96% และปรากฏเป็นคำนามไม่แท้ 132 ครั้งคิดเป็น 68.04 % (ดูตารางที่ 3 หน้า 99) คำนามเรียกอวัยวะและส่วนของพืชที่ค่อยเลื่อนห่างจากคำนามเหล่านี้แสดงความต้องการในการกลายจากคำนามเป็นคำวิยากรณ์

ผู้วิจัยมีข้อสังเกตเกี่ยวกับคำว่า ต้น และ ตัว ซึ่งจำนวนครั้งที่ปรากฏในข้อมูลมีความถี่สูงกว่าคำอื่น ๆ ซึ่งอาจเป็นไปได้ว่าเป็นเพราะข้อมูลนี้เื่อความเกี่ยวข้องกับพระพุทธเจ้า พระภิกษุ กษัตริย์ หรือสัตว์หลายประเภท หรืออาจเป็นเพราะคำว่า ต้น และ ตัว เป็นคำเรียกอวัยวะที่พัฒนาไปเป็นคำวิยากรณ์เร็วกว่าคำเรียกอวัยวะอื่น ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าควรจะได้มีการศึกษาต่อไป

อภิปรายผล

1. ในกลุ่มคำนามเรียกอวัยวะและส่วนของพืชที่ผู้วิจัยนำมาศึกษา นี้ ผู้วิจัยพบว่าคำเรียกอวัยวะเป็นคำวิยากรณ์ได้หลายประเภท ดังนี้

ประเภทที่ 1 คำเรียกอวัยวะที่เป็นคำวิยากรณ์ได้ 3 ประเภทได้แก่ คำว่า ต้น ตัว ซึ่งเป็นคำลักษณนาม คำเชื่อมอนุพากย์ และ คำสรรพนาม ก็คำว่า

หลัง ซึ่งเป็นคำลักษณนาม คำเชื่อมอนุพจน์ และ คำอุทาน

ประเภทที่ 2 คำเรียกอวัยวะที่เป็นคำไวพจน์ 2 ประเภทได้แก่ คำว่า หน้า และ ข้าง ซึ่งเป็นคำลักษณนาม และ คำอุทาน และคำว่า ซา ซึ่งเป็นคำลักษณนาม และ ศัสตรพนาม

ประเภทที่ 3 คำเรียกอวัยวะที่เป็นคำไวพจน์ประเภทเดียวได้แก่ คำว่า หิง ซึ่งเป็นคำสรรพนามเท่านั้น คำว่า นิ้ว หิน หัว ตา เป็นคำลักษณนามเท่านั้น

ส่วนคำเรียกส่วนของพืชเป็นคำไวพจน์ได้เพียง 1 หรือ 2 ประเภท ดังนี้ คำเรียกส่วนของพืชที่เป็นคำไวพจน์ 2 ประเภทได้แก่ คำว่า ต้น และคำว่า ลูก ซึ่งเป็นคำลักษณนาม และ คำเชื่อมอนุพจน์ ส่วนคำเรียกส่วนของพืชที่เป็นคำไวพจน์ประเภทเดียวได้แก่ คำว่า เครือ ลา ดอก วน หน่อ ยอด บลี่ หลี่ กิ่ง ผัก เม็ด รวง หนวย ก้าน และ กาบ คำเหล่านี้เป็นคำลักษณนาม

เมื่อพิจารณาจำนวนครั้งที่คำเรียกอวัยวะปรากฏในข้อมูลพบว่าคำเรียกอวัยวะปรากฏในข้อมูล 8783 ครั้ง คำเรียกอวัยวะปรากฏเป็นคำนาม 3880 ครั้งคิดเป็นร้อยละ 44.18% คำเรียกอวัยวะปรากฏเป็นคำไวพจน์ 4903 ครั้งคิดเป็นร้อยละ 55.82% หังแสดงามจากรางที่ 8

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 8 ตารางแสดงความถี่ของคำเรียกวาระที่ปรากฏเป็นคำนามและเป็นคำไวพจน์

คำเรียกวาระ	จำนวนครั้งที่ปรากฏ เป็นคำนาม(ร้อยละ)	จำนวนครั้งที่ปรากฏเป็นคำ ไวพจน์ (ร้อยละ)	รวมจำนวนครั้งที่คำ เรียกวาระปรากฏ
1. ชา	9 (3.10)	281 (96.90)	290
2. ช้าง	9 (25.00)	27 (75.00)	36
3. คน	1692 (33.21)	3403 (66.79)	5095
4. ศิว	1106 (50.80)	1071 (49.20)	2177
5. นีว	7 (58.33)	5 (41.67)	12
6. พลัง	125 (64.77)	68 (35.23)	193
7. ทิง	19 (76.00)	6 (24.00)	25
8. สิ้น	171 (88.60)	22 (11.40)	193
9. หน้า	167 (94.89)	9 (5.11)	176
10. คา	221 (96.93)	7 (3.07)	228
11. พัว	354 (98.88)	4 (1.12)	358
รวมจำนวนครั้งที่ ปรากฏ(ร้อยละ)	3880 (44.18)	4903 (55.82)	8783 (100)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จากตารางคำเรียกขานวาระที่มีจำนวนครั้งในการปรากฏเป็นคำวैयाกรณ์สูงสุด ได้แก่คำว่า ขา ช้าง และ ตน คำว่า ขา ปรากฏทั้งหมด 290 ครั้ง ปรากฏเป็นคำนาม 9 ครั้งคิดเป็นร้อยละ 3.10% ปรากฏเป็นคำวैयाกรณ์ 281 ครั้งคิดเป็นร้อยละ 96.90% คำว่า ช้าง ปรากฏทั้งหมด 36 ครั้ง ปรากฏเป็นคำนาม 9 ครั้งคิดเป็นร้อยละ 25.00% ปรากฏเป็นคำวैयाกรณ์ 27 ครั้งคิดเป็นร้อยละ 75.00% ส่วนคำว่า ตน ปรากฏทั้งหมด 5095 ครั้ง ปรากฏเป็นคำนาม 1692 ครั้งคิดเป็นร้อยละ 33.21% ปรากฏเป็นคำวैयाกรณ์ 3403 ครั้งคิดเป็นร้อยละ 66.79% จำนวนครั้งที่ปรากฏเป็นคำวैयाกรณ์ของคำว่า ขา ช้าง และ ตน นี้แสดงให้เห็นว่าคำเหล่านี้เริ่มมีลักษณะเป็นคำวैयाกรณ์มากกว่าคำนาม เมื่อเปรียบเทียบกับคำว่า หัว พบว่าคำว่า หัว ปรากฏทั้งหมด 358 ครั้ง ปรากฏเป็นคำนาม 354 ครั้งคิดเป็นร้อยละ 98.88% ปรากฏเป็นคำวैयाกรณ์ 4 ครั้งคิดเป็นร้อยละ 1.12% คำว่า หัว ปรากฏเป็นคำวैयाกรณ์น้อย แต่ปรากฏเป็นคำนามมากซึ่งแสดงให้เห็นว่าคำว่า หัว มีลักษณะเป็นคำนามสูง

ในตารางที่ ๑ แสดงจำนวนครั้งที่คำเรียกขานวาระปรากฏเป็นคำวैयाกรณ์ประเภทต่าง ๆ ได้แก่ คำลักษณะนาม คำเชื่อมอนุภาค คำสรรพนาม และคำบุพบท ดังนี้

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 9 ความแสดงความถี่ของคำวิเศษณ์ที่ปรากฏเป็นคำไวษกรณ์ประเภทต่าง ๆ

คำวิเศษณ์	จำนวนครั้งที่ปรากฏเป็นคำไวษกรณ์				รวมจำนวนครั้งที่ปรากฏเป็นคำไวษกรณ์
	จำนวนครั้งที่ปรากฏเป็นคำดัชนีนาม (ร้อยละ)	จำนวนครั้งที่ปรากฏเป็นคำเชื่อมอนุพจน์ (ร้อยละ)	จำนวนครั้งที่ปรากฏเป็นคำสรรพนาม (ร้อยละ)	จำนวนครั้งที่ปรากฏเป็นคำบุพบท (ร้อยละ)	
1. นัว	5 (100)	-	-	-	5
2. คิน	22 (100)	-	-	-	22
3. หัว	4 (100)	-	-	-	4
4. ตา	7 (100)	-	-	-	7
5. หน้า	2 (22.22)	-	-	7 (77.78)	9
6. ข้าง	2 (7.41)	-	-	25 (92.59)	27
7. หลัง	34 (79.41)	4 (5.88)	-	10 (14.71)	68
8. คน	762 (22.39)	734 (21.57)	1907 (56.04)	-	3403
9. ตัว	868 (81.04)	156 (14.57)	47 (4.39)	-	1071
10. ขา	1 (0.36)	-	280 (99.64)	-	281
11. คีจ	-	-	6 (100)	-	6
รวมจำนวนครั้งที่ปรากฏเป็นคำแต่ละหมวด(ร้อยละ)	1727 (35.22)	894 (18.23)	2240 (45.69)	42 (0.86)	4903 (100)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จำนวนครั้งที่คำเรียกอวัยวะปรากฏเป็นคำวิยากรณ์ทั้งหมด 4903 ครั้ง ปรากฏเป็นคำลักษณนาม 1727 ครั้งคิดเป็นร้อยละ 35.22% ปรากฏเป็นคำเชื่อมอนุพจน์ 894 ครั้งคิดเป็นร้อยละ 18.23% ปรากฏเป็นคำสรรพนาม 2240 ครั้งคิดเป็นร้อยละ 45.69% และปรากฏเป็นคำอุทาน 42 ครั้งคิดเป็นร้อยละ 0.86%

จำนวนครั้งที่คำเรียกอวัยวะปรากฏเป็นคำสรรพนามมากกว่าจำนวนครั้งที่ปรากฏเป็นคำลักษณนาม จำนวนครั้งที่คำเรียกอวัยวะปรากฏเป็นคำอุทานน้อยมาก จากสมมติฐานว่า คำนามเรียกอวัยวะและส่วนของพืชกลายเป็นคำวิยากรณ์ได้ 4 ประเภทเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยคือ คำลักษณนาม คำสรรพนาม คำเชื่อมอนุพจน์ คำอุทาน ผู้วิจัยพบว่า คำนามเรียกอวัยวะ 11 คำกลายเป็นคำลักษณนาม 10 คำ และคำนามเรียกอวัยวะ 11 คำกลายเป็นคำสรรพนาม 4 คำ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าคำนามเรียกอวัยวะกลายเป็นคำลักษณนามมากกว่าคำสรรพนาม แต่เมื่อพิจารณาจำนวนครั้งที่คำนามเรียกอวัยวะปรากฏเป็นคำลักษณนามพบว่ามีความถี่เป็นอันดับสองรองจากจำนวนครั้งที่ปรากฏเป็นคำสรรพนาม ซึ่งไม่สอดคล้องกัน ส่วนคำเรียกอวัยวะที่กลายเป็นคำอุทานมีจำนวน 3 คำซึ่งสอดคล้องกับจำนวนครั้งที่ปรากฏเป็นคำอุทานคือปรากฏเพียง 42 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.86%

ผู้วิจัยมีข้อสังเกตเกี่ยวกับคำเรียกอวัยวะ 2 ประการ ประการที่หนึ่งคือ ในกลุ่มคำเรียกอวัยวะที่มีความหมายนอกบริเวณซึ่งได้แก่คำว่า หน้า ข้าง และ หลัง คำว่า หน้า และข้าง มีจำนวนครั้งที่ปรากฏเป็นคำอุทานมากกว่าเป็นคำลักษณนาม และไม่ปรากฏเป็นคำเชื่อมอนุพจน์ ในขณะที่คำว่า หลัง มีจำนวนครั้งที่ปรากฏเป็นคำลักษณนามมากกว่าเป็นคำอุทาน และปรากฏเป็นคำเชื่อมอนุพจน์ด้วย ปรากฏการณ์ดังกล่าวสะท้อนการกลายเป็นคำวิยากรณ์ของคำว่า หลัง ว่าพัฒนาไปมากกว่าคำว่า หน้า และ ข้างซึ่งเป็นคำที่มีความหมายนอกบริเวณเหมือนกัน

ข้อสังเกตประการที่สองคือคำเรียกอวัยวะ ตน และ ตัว ที่หมายถึงร่างกายทั้งตัว (ยกเว้นคำว่า หิง) กลายเป็นคำวิยากรณ์ได้มาประเภทกว่าคำเรียกอวัยวะที่เป็นส่วนย่อย (part) เช่น นิ้ว ตา หู ฯ (ยกเว้นคำเรียกอวัยวะที่เป็นส่วนย่อย

หน้า ซ้าง หลัง) คำว่า คน ตัว ปรากฏเป็นคำไวยากรณ์ 3 ประเภทคือคำลักษณนาม คำเชื่อมอนุพาทย์และคำสรรพนาม ส่วนคำเรียกอวัยวะที่เป็นส่วนย่อยเช่น นิ้ว ตา หิ้ว ปรากฏเป็นคำไวยากรณ์ประเภทเดียวคือคำลักษณนาม

ในกลุ่มคำเรียกส่วนของพยางค์นั้น ผู้วิจัยพบว่าจำนวนครั้งที่คำเรียกส่วนของพยางค์ปรากฏเป็นคำไวยากรณ์น้อยกว่าปรากฏเป็นคำนาม คำเรียกส่วนของพยางค์ทั้งหมด 714 ครั้ง ปรากฏเป็นคำนาม 528 ครั้งคิดเป็นร้อยละ 73.95 ปรากฏเป็นคำไวยากรณ์ 186 ครั้งคิดเป็นร้อยละ 26.05 ดังในตารางที่ 10

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 10 ตารางแสดงความถี่ของคำวิเศษณ์ของพืชที่ปรากฏเป็นคำวิเศษณ์

คำวิเศษณ์ของพืช	จำนวนครั้งที่ปรากฏ เป็นคำนาม(ร้อยละ)	จำนวนครั้งที่ปรากฏเป็น คำวิเศษณ์ (ร้อยละ)	รวมจำนวนครั้งที่คำวิเศษณ์ ส่วนของพืชปรากฏ
1. ต้น	194 (36.74)	55 (29.56)	249
2. ดอก	135 (25.57)	83 (44.62)	218
3. เกร็ด	17 (3.22)	10 (5.37)	27
4. ลำ	18 (3.41)	8 (4.30)	26
5. ดอก	78 (14.77)	7 (3.76)	85
6. ใบ	10 (1.89)	6 (3.23)	16
7. พืช	5 (0.95)	3 (1.61)	8
8. ดอก	11 (2.08)	3 (1.61)	14
9. ป่า	3 (0.57)	2 (1.08)	5
10. พืช	1 (0.19)	2 (1.08)	3
11. กิ่ง	11 (2.08)	1 (0.54)	12
12. พืช	2 (0.38)	1 (0.54)	3
13. เม็ด	5 (0.95)	1 (0.54)	6
14. ฐาน	7 (1.33)	1 (0.54)	8
15. พืช	28 (5.30)	1 (0.54)	29
16. กิ่ง	2 (0.38)	1 (0.54)	3
17. กาบ	1 (0.19)	1 (0.54)	2
รวมจำนวนครั้งที่ ปรากฏ(ร้อยละ)	528 (100)	186 (100)	714

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จากตาราง คำเรียกส่วนของพืชปรากฏเป็นคำนาม 528 ครั้งงานจำนวนนี้ คำว่า ต้น เป็นคำเรียกส่วนของพืชที่ปรากฏมากที่สุดคือ 194 ครั้งคิดเป็นร้อยละ 36.74% ส่วนคำเรียกส่วนของพืชที่ปรากฏน้อยที่สุดคือคำว่า หลี (ยอดอ่อนของต้นรัก) และ กาย ซึ่งปรากฏเพียง 1 ครั้งคิดเป็นร้อยละ 0.19% คำเรียกส่วนของพืชที่ปรากฏเป็นคำไวยากรณ์ 186 ครั้ง มีคำว่า ถูก ซึ่งหมายถึง ถูกไม้ และ หมายถึงต้นไม้มียังเล็ก ปรากฏเป็นคำไวยากรณ์มากกว่าคำเรียกส่วนของพืชอื่น ๆ คือปรากฏเป็นคำไวยากรณ์ 83 ครั้งคิดเป็น 44.62% คำว่า ต้น ปรากฏเป็นคำไวยากรณ์ 55 ครั้งคิดเป็นร้อยละ 29.56% เป็นอันดับสองรองจากคำว่า ถูก ในกลุ่มคำเรียกส่วนของพืชคำว่า ต้น และ ถูก ดูจะเป็นส่วนของพืชที่เด่นกว่าคำเรียกส่วนของพืชอื่น ๆ คือนอกจากจะมีจำนวนครั้งในการปรากฏมากแล้วยังกลายเป็นคำไวยากรณ์ได้ 2 ประเภทคือเป็นคำลักษณะนามและเป็นคำเชื่อมอนุพากย์ ในขณะที่คำเรียกส่วนของพืชอื่น ๆ เป็นคำไวยากรณ์ประเภทเดียวคือคำลักษณะนาม การที่คำว่า ต้น และ ถูก มีจำนวนการปรากฏมากครั้งแสดงว่าคำทั้งสองมีลักษณะทั่วไปมากกว่าคำเรียกส่วนของพืชอื่น ๆ เช่นคำว่า ต้น ใช้กับพืชได้ทั่วไป ในขณะที่คำว่า หลี พบว่าใช้กับยอดอ่อนของรักเท่านั้น

คำว่า ถูก ปรากฏเป็นคำลักษณะนาม 79 ครั้ง (ดูตารางที่ 3 หน้า 99) โดยใช้กับคำนามที่เป็นพืช 19 ครั้งคิดเป็นร้อยละ 24.05% และใช้กับคำนามที่ไม่ใช่พืช (เช่น อ่าง เคง ฯ) 60 ครั้งคิดเป็นร้อยละ 75.95% คำว่า ถูก ปรากฏกับคำนามที่ไม่ใช่พืชมากกว่าปรากฏกับคำนามที่เป็นพืช ดังตัวอย่าง

- (1) จึงพื่อช่างค้ำทั้งหลายค้ำยังอ่างค้ำทั้งหลาย 7 ร้อยถูกแล้วด้วย คำนดง (04)
- (2) ในกาละเมื่อลมมาถูกค้ำดองค้ำยังค้ำแแก้ว 4 ถูกนั้นค้ำจักวางออกยังเสียง อ้า่วนเพราะนั้ก (มส,107) (เคง หมายถึง ระฆัง)
- (3) เมื่อเสกฐึพื่อหม้อค้ำคคะค้ำแตกค้ำเสีย ค้ำเสกค้ำค้ำค้ำขอค้ำแทนค้ำหม้อ 2 ถูก ค้ำคคะค้ำค้ำค้ำเอา (โศนันท14)
- (4) ด้วยค้ำนี้ค้ำพื่อค้ำหววน 4 ถูกนี้ค้ำก้ค้ำก้ค้ำทั้งค้ำหลายค้ำแล (โศนันท14)

อย่างไรก็ตามมีคำเรียกส่วนของพืชที่ปรากฏเป็นคำลักษณนามบ่อยครั้ง และปรากฏกับคำนามที่นำชื่อพืช ซึ่งได้แก่คำว่า หนวย เป็นส่วนที่เป็นผลของพืชปรากฏเป็นคำลักษณนามเพียงครั้งเดียวคือ "สีบนางนกแก้งนางทั้งสามแลคนแล 3 หนวย (ธรรมดูลล,42)" คำว่า หนวย ในที่นี้ใช้กับคำนาม "นางนก"

2. กระบวนการกลายเป็นคำวิยากรณ์

กระบวนการกลายเป็นคำวิยากรณ์ที่นักภาษาศาสตร์กล่าวถึงมีหลายกระบวนการซึ่งผู้วิจัยได้กล่าวถึงแล้วในบทที่ 2 เป็นเรื่องที่น่าสนใจว่ากระบวนการที่เป็นพื้นฐานของการกลายเป็นคำวิยากรณ์ของคำในภาษาคำโดดมีที่กระบวนการเพราะลักษณะภาษาต่างจากภาษาที่มีวิภคิตวิปัจจัย ๖ และเรที่กล่าวถึงกระบวนการก่อนเสียงและการทำให้เป็นหน่วยเดิม กระบวนการดังกล่าวนี้จะพบในภาษาคำโดด สำหรับกระบวนการกลายเป็นคำวิยากรณ์ในภาษาคำโดด ผู้วิจัยเห็นว่ากระบวนการที่เป็นพื้นฐานน่าจะมี 2 กระบวนการคือ กระบวนการทางวากยสัมพันธ์ และกระบวนการทางความหมาย กระบวนการทางวากยสัมพันธ์เป็นกระบวนการเกี่ยวกับการสูญคุณสมบัติของหมวด และมีการเปลี่ยนการปรากฏของคำ เมื่อคำนั้นกลายเป็นคำวิยากรณ์ ส่วนกระบวนการทางความหมายเป็นกระบวนการทำให้มีความหมายที่ว้างเป็นแบบอรรถลักษณะซึ่งเป็นอรรถลักษณะประจำคำหายไปเหลือเพียงบางอรรถลักษณะ

กระบวนการอุปลักษณะเป็นกระบวนการที่มีบทบาทโดยตรงในการทำให้คำเรียกอวัยวะ หน้า หลัง ข้าง กลายเป็นคำคุณศัพท์ อย่างไรก็ตามกระบวนการอุปลักษณะนี้ยังเกี่ยวข้องในการทำให้คำนามเรียกอวัยวะ หน้า หลัง ข้าง และคำเรียกส่วนของพืช ลูก ลำ ใบ ยอด หนวย กลายเป็นคำลักษณนามด้วย

นอกจากนี้กระบวนการประสมคำก็อาจมีส่วนเกี่ยวข้องในการกลายเป็นคำวิยากรณ์ของภาษาชาติด้วย เนื่องจากการประสมคำเป็นวิธีสร้างคำใหม่ในภาษาชาติ แต่เนื่องจากผู้วิจัยศึกษาเฉพาะคำที่เป็นคำเดี่ยว ไม่ได้ศึกษาคำประสม จึงไม่ได้กล่าวถึงเรื่องนี้โดยละเอียด ผู้วิจัยเห็นว่าบางทีกระบวนการทำที่เป็นคำประสม (compounding) ก็อาจมีส่วนเกี่ยวข้องกับการกลายเป็นคำวิยากรณ์ด้วย ผู้วิจัยพบคำเรียกอวัยวะ หน้า หลัง และข้าง ที่เป็นคำประสม เช่น พายหน้า หรือ ของหน้า พายหลัง และ พายข้าง โดยมีความหมายบอกริเวณ ตัวอย่างคำว่า พายหน้า และ ของหน้า ที่ปรากฏเป็นคำนามมีความหมายบอกริเวณข้างหน้า

- (5) ส่วนว่างตัวนี้ก็เป็นชนิดแบบคนผู้ 1 ใพอู่พายหน้าแห่งเจ้า
จันทมาตกถุมหารหันแล (จันท.7)
- (6) คู่ทั้งหลายมุ่งมากองกันตายของหน้าแห่งฐานที่นี้ (สุวิธ, 235)
คำว่า พายหน้า ที่เป็นคำประสมปรากฏ 2 ครั้ง และคำว่า ของหน้า
ปรากฏ 6 ครั้ง คำว่า พายหน้า ปรากฏแบบคำคุณศัพท์ (ปรากฏหน้าคำนามเพื่อ
บอกริเวณของสิ่ง) 1 ครั้ง และคำว่า ของหน้า ปรากฏแบบคำคุณศัพท์ 24 ครั้ง
(มากกว่าคำว่า หน้า ที่เป็นคำเดี่ยวซึ่งปรากฏเป็นคำคุณศัพท์ 7 ครั้ง) การปรากฏ
ของคำดังกล่าวนี้แสดงถึงความต้องการคำที่มีความหมายบอกริเวณจริง ๆ
ตัวอย่าง

- (7) . . . แล้วก่อรูปกุมภกันสองคนไว้หน้าวัดชติการาม . . .
(คานานพื้นเมือง, 131)
- (8) หมูเฒ่าอยู่หน้าหน้านั้น (คานานพื้น, 63)
- (9) อามาตย์ผู้ 1 ชื่อศรีสุดตะคี่นั่งอยู่หน้าพระญาหันแล (มูล1)

จากตัวอย่างคำว่า พายหน้า/ของหน้า เป็นคำที่มีความหมายบอกริเวณได้ชัดเจนกว่าคำว่า หน้า ในตัวอย่าง (7) การประสมคำเป็นวิธีหนึ่งที่ช่วยให้มีคำใหม่ที่มีความหมายบอกริเวณ

ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะสำหรับผู้สนใจศึกษาไวยากรณ์ของภาษาไทยใน การเปลี่ยนแปลงของภาษาตระกูลไทด้านไวยากรณ์ และ การกลายเป็นคำไวยากรณ์ ดังนี้

1. เนื่องจากผู้วิจัยศึกษาเฉพาะคำนามเรียกอวัยวะและส่วนของศีรษะ ภาษาไทยล้านนา จึงไม่ได้กล่าวถึงคำนามอื่น ๆ เช่น ที่ ทาง หรือไม่ได้กล่าวถึง คำกริยา เช่น ไปได้ ตาม ซึ่งในภาษาไทยล้านนาปัจจุบันกลายเป็นคำบุพบท ผู้ที่สนใจ อาจศึกษาการกลายเป็นคำไวยากรณ์ในภาษาไทยล้านนาปัจจุบัน หรือ ภาษาไทย กรุงเทพฯ หรือ ภาษาไทยถิ่นอื่น และเปรียบเทียบกับผลการศึกษาของผู้วิจัยได้

2. ผู้ที่สนใจศึกษาการกลายเป็นคำไวยากรณ์ในเชิงประวัติอาจศึกษาคำนามและคำกริยาที่กลายเป็นคำไวยากรณ์ที่ปรากฏในศิลาจารึกที่พบในล้านนา เปรียบเทียบกับคำนามและคำกริยาที่กลายเป็นคำไวยากรณ์ที่ปรากฏในศิลาจารึกที่ พบทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือได้ หรือ อาจศึกษาจากหีบสาที่บันทึกเป็นภาษา ตระกูลไทอื่น ๆ เช่น ไทจีน ไทใหญ่ เป็นต้น และเปรียบเทียบกับผลการศึกษาของ ผู้วิจัยได้

3. สำหรับผู้ที่สนใจทฤษฎีการกลายเป็นคำไวยากรณ์ที่อาจศึกษาเรื่อง กระบวนการกลายเป็นคำไวยากรณ์ที่ปรากฏในภาษาคำแคด หรือศึกษาทิศทางของ การกลายเป็นคำไวยากรณ์นั้นคือ จำเป็นหรือไม่ที่การกลายเป็นคำไวยากรณ์ต้อง เป็นนามวิเศษทางเดียว